

Tranzactia anului, by Rompetrol

Principalul subiect care a dat de lucru presei in aceasta saptamana a fost afacerea Rompetrol, un subiect ce a inflammat titlurile ziarelor, a modificat grilele emisiunilor TV, a generat dezbateri, critici, practic ne-a oferit inca ceva la care sa ne gandim.

Pentru unii investitori la bursa chiar a fost o oportunitate de castiguri (cu riscurile de rigoare, deoarece singura stire aparuta pana sa fie suspendate actiunile de catre bursa nu depasea cateva randuri, oferind informatii lacunare, cu caracter de zvon), in aceeasi masura in care pentru altii a insemnat pierdere, depinde unde si cand s-au pozitionat. In masura in care in aceasta saptamana actiunile din grupul Rompetrol au generat circa 40% din totalul valorii tranzactionate de la BVB, avem un argument pentru a scrie aici cate ceva legat de impactul respectivei afaceri in mediul de afaceri romanesc.

Un factor comun abordarilor acestui subiect este aversiunea cu care a fost intampinat. Nu stiu ce a iritat mai mult, faptul ca este vorba de o companie romaneasca vanduta unei companii straine, faptul ca aceasta companie straina este detinuta de un stat strain, faptul ca acest stat este Kazahstan, faptul ca este vorba de Dinu Patriciu sau faptul ca acesta ar fi castigat fabuloasa suma de 2,7 miliarde dolari, trecand astfel pe locul intai in topul celor mai bogati romani. In plus, aplecarea spre conspirationism nu a omis aspecte privind malefice implicatii geostrategice ale acestei afaceri, doar aici nu e vorba de orice afacere, ci de petrol si nu de orice tara, ci de Kazahstan, pozitionata taman intre Rusia, China si putin mai sus de Orientul Mijlociu. Fara a avea pretentia de a infirma toate teoriile aparute cu ocazia acestei tranzactii, tind sa cred ca e mai bine sa privim lucrurile mai simplist. E adevarat, ramane problema informarii bursei cu privire la tranzactie, insa de aici se mai asteapta inca lamuriri si e inca prea devreme pentru a ne pronunta.

Departa de a lua apararea grupului Rompetrol (desi, ca brokeri, suntem indreptatiti sa aparam un grup care detine companii listate la Bursa), a lui Dinu Patriciu sau holdingului KazMunayGaz, poate ar fi mai sanatos sa privim acest subiect ca pe o afacere. Un om a infiintat o societate in Olanda, prin intermediul careia a achizitionat unele companii de stat (dintre care de departe cea mai importanta este rafinaria Petromidia) si a infiintat altele, formand pana la urma un grup, un holding. Din care, dupa un numar de ani, a vandut unei alte companii o cota de 75%. La urma urmei, unde a pierdut statul roman? Inainte de a raspunde la aceasta intrebare, vom incerca un paralelism.

In clasamentul tarilor in functie de PIB pe cap de locuitor, usor accesibil pe site-ul Wikipedia, Romania se situeaza cu doua locuri deasupra Kazahstanului, romanul contribuind la PIB in medie cu 575 de dolari mai mult decat kazahul. Daca sub acest aspect cele doua tari sunt apropiate, una din diferente consta - si aici am vrut sa ajung - in faptul ca statul kazah cumpara companii petroliere, in timp ce statul roman le-a vandut. Si cu aceasta am raspuns la intrebarea "Unde a pierdut statul roman?". Mai mult, aviz celor ce dau o mare greutate factorului nationalitate, a vandut cea mai mare companie a sa unei companii detinuta in mod direct, in proportie de aproape 50%, de statul austriac si de vehiculul de investitii externe al Emiratelor Arabe Unite (International Petroleum Investment Company, Abu Dhabi). Nu asta ne intereseaza in afacerea Petrom, ci pretul la care statul a vandut pachetul de control.

Daca statul roman a pierdut undeva, atunci a pierdut din cauza faptului ca nu a reusit sa gestioneze (din varii motive) activele mostenite de la regimul comunist, astfel incat acestea sa ii aduca plus-valoare. E oare normal sa ne intereseze atat de mult de unde a avut Patriciu cei 50 de milioane de dolari cu care a cumparat Petromidia (pana acum nu s-a dovedit ca ar fi fost obtinuti prin metode neortodoxe), ce partide a subventionat (nu asta inseamna libera alegere?) sau alte lucruri de genul asta. Cred ca ar trebui sa ne intereseze mai mult faptul ca societatile aflate acum in grupul Rompetrol aduc profit, platesc impozite la stat si ofera locuri de munca. Intr-un cuvant, ca merg bine, ceea ce nu

se intampla cu alte rafinarii (Rafo, Astra Romana), sa nu mai vorbim de companii de stat ca Electroputere sau Tractorul. Evident, povestea cu puntea de legatura intre petrolul caspic si Europa e frumoasa sub aspect literar, mai avem de asteptat pana vom vedea cum se va face aceasta punte si cine va avea de castigat. Insa nu putem sa ignoram ceea ce s-a facut pana acum si nu putem incrimina o asemenea afacere inainte de a-i vedea efectele.

Ca sa inchei, poate ca statul roman ar trebui sa ia exemplul de la managementul grupului Rompetrol, iar daca tot vrea sa privatizeze companiile din portofoliu, atunci macar sa le vanda la o valoare rezonabila. Si sa nu ocoleasca Bursa, asa cum a facut-o pana acum (listarea Transelectrica este o exceptie care a uimit la vremea ei). Asta e marea nemulțumire a comunitatii brokerilor din Romania, totala ignorare a bursei de catre statul roman, inasa aici avem de-a face cu alt subiect, amplu dezbatut in ultimii ani si, din pacate, cu rezultate infime.

Paul BRENDEA

Dep. Analiza

31 august 2007